

שאלו את החזון איש :

מהי מדרגת השיא שאדם יכול להגיע אליה בעולם הזה?

לעבור את השבעים שנה מבלי לפגוע בבן אדם.

יהי רצון שהלימוד השנה יצמיח אותנו להיות אנשים טובים יותר!

הלכות בין אדם לאברו פניני הלכה-

מדרין למורה

הוצאה פנימית

יעל רט ועליה חקשורי

הלכות בין אדם לאברו – פתיחה

מה היית עושה אילו...

1. שכנים היו פונים אליך לשאול אם לקחת ילדה שאת מכירה לבייביסיטר, ושואלים אם היא אתראית, ואת יודעת שהיו כמה מקרים בהם לא נהגה באחריות...
הייתי _____
כי _____
2. חברה טובה שלך יצאה להפסקה ואת צריכה סלוטייפ בדחיפות.
ברור לך שאם תבקשי ממנה היא תסכים, אבל היא לא פה, האם את יכולה להשתמש גם בלי קבלת רשות מפורשת ממנה?
הייתי _____
כי _____
3. ממש חשוב לך לעשות רושם טוב במיונים לתפקידים בהצגה. את יכולה להתחנף .. את ממש טובה בזה... ואז יש יותר סיכוי שתקבלי את התפקיד שאת רוצה בהצגה, האם זה בסדר?
הייתי _____
כי _____
4. את יודעת שחברה מהכיתה נוסעת היום. למרות שאת יודעת שהיא לא תוכל לבוא ותסרב, חשבת להזמין אותה אליך לארוחת ערב. סתם כדי לתת לה הרגשה טובה...
הייתי _____
כי _____
5. לפני שבוע היית ממש תקועה וביקשת עזרה מחברה שלך והיא סירבה, עכשיו היא פונה אליך ואת מרגישה שזו בדיוק ההזדמנות שלך ללמד אותה לקח...
הייתי _____
כי _____

החזון איש בעניני בין אדם לאברו – בספר אמונה ובטחון פ"ג אות יב:

" וכמו שלא יתכן לשמור את השבת בלא דעת הלכותיה כן לא יתכן להישמר מגזל ואמס בלי לימוד הלכות שבין אדם

לאברו... וצריך לשאול שאלת חכם בכל מה שהוא נוגע בעניני אברו..."

פרק א' - הלכות בין אדם לאברו

פתיחה סרטון- רעות הלוחמים

https://drive.google.com/file/d/12-dM3orPSQBQpn4_e2xDKgLxaPjF0a0g/view?usp=drive_link

א' + ב: ואהבת לרעך כמוך

1. מדוע לדעת רבי עקיבא מצווה זו "נחשבת" יותר ממצוות אחרות?

2. מה הקשר בין אמונה לבין אהבה?

ג': ואהבת לרעך - כיצד?

3. כיצד ניתן לצוות על אדם לאהוב אדם אחר? פעמים שלא רק שלא מרגישים אהבה, מרגישים סלידה!

4. תני עצה מעשית למשהי שלא יכולה "לסבול" את אחת מבנות כיתה.

ד': איסור שנאה

5. את מי אסור לנו לשנוא?

6. מה יעשה אדם שמרגיש שנאה בלב?

7. הביאי מקרה שבעקבות הידברות התמוגג הכעס.

ה': היחס לרשע

8. מנין למדים שמצווה לשנוא רשע ומדוע ישנה מצווה כזו?

9. מיהו רשע?

ו': לא תקם ולא תטר

10. הסבירי את האיסור לא תקם ולא תטר. הדגישי את ההבדל ביניהם ע"י הבאת דוגמא מהחיים שלך.

11. מה כדאי לעשות במקרה שמהי נוהגת מולך בצורה רעה?

ז': עצירת הריב

12. חשבי על מריבה שהיית מעורבת בה באיזשהוא אופן. במידה והיתה אז הקפדה על הלכות אלו, האם לדעתך הסיפור היה מתגלגל אחרת? פרטי

13. התורה דורשת מאיתנו לעצור מריבות ולא לחכות להדדיות. על כל צד מוטלת האחריות להמנע ממריבה. האם משמעות הדברים היא שיש להתכחש לרגשות השליליים שלנו?

בס"ד

14. מה התועלת שתצמח מקיום מצוות "לא תקם ולא תטר"?

ח': לדבר או לסלוח ולא לשנוא?

15. אדם שנעלב מחבירו - מהם אפשרויות בתגובה ע"פ ההלכה? מה עדיף ממה?

לסיכום:

- מאז ומעולם עמ"י מצטווה להיות באחוה. בטח בזמן מלחמה רואים את זה. איך ניתן ליישם את האחוה הזו בחיי הפנימיה?

פתיחה : מצורף קישור למצגת

https://docs.google.com/presentation/d/1YAlPvwfd7iI5vS5XIduz3l4RpPX74DjR/edit?usp=drive_link
[sd=true&rtpof=true&oid=107296788031372338293&](https://docs.google.com/presentation/d/1YAlPvwfd7iI5vS5XIduz3l4RpPX74DjR/edit?usp=drive_link)

סיטואציות – לימוד זכות

ü הבן האהוב - כיצד הייתן מפרשות את המקרה הבא?

מעשה שהיה עם זוג שהיה להם בן יחיד ואהבו אותו מאד מאד. יום אחד ישבו ההורים במרפסת והשקיפו על בנם המשחק בחצר. לפתע ראו אדם גדול נותן לבנם מכות על גבו. ההורים המבוהלים החלו לצעק על האיש: "כיצד אתה מעז להכות ילד קטן! והאיש המשיך להכות את בנם. מיד האב ירד בזעם ובלי שאלות החל מכה את אותו האיש.

- לאחר שסיים להכותו אמר לו האיש: "מדוע אינך שואל מה הסבה שהכיתי את בנך?" והחל מספר לו: "בנך הקטן נחנק בזמן שאכל לחם. ראיתי זאת, נגשתי אליו ודפקתי על גבו על מנת להוציא את הלחם שנתקע לו בגרון.

הבין אביו של הילד שניכונים היו מעשי האיש, מיד הצטער, בקש סליחה שלף את ארנקו ופיצה אותו כספית והודה לאיש שהציל את בנו.

ü גזלן היתומים - כיצד הייתן מפרשות את המקרה הבא?

מזלם של ילדי משפחת מורגן לא שפר עליהם, לפני שלוש שנים מתו עליהם הוריהם בתאונת דרכים קטלנית, הילדים חיו מן היד לפה בקושי רב, כשבני העיר הרחומים מסייעים בידם, אך חייהם היו קשים מנשוא. יום אחד באו לחנות הבשר לקנות חתיכת בשר קטנה לחג, שלמרות מצבם הקשה הם עשו כל מאמץ ואת דרך התורה לא עזבו, אדון לוי עמד בתור לקופה לאחר הילדים ועקב אחריהם בעיניים רחמניות, הילדים הניחו את חתיכת הבשר הקטנה שבחרו על המשקל שבחנות, והמוכר הגיש להם את הקבלה לשלם, אדון לוי שראה באקראי את הסכום המודפס לתשלום נזעק לפתע והקים קול צעקה מדוע אתה גוזל את היתומים? כל כך הרבה כסף לקחת להם, איך אתה מנצל את היתומים!?

- גזלן היתומים - לאחר ימים אחדים, נודעה לו טעותו הגדולה, בעל חנות הבשר היה נותן ליתומים מדי שבוע ובכל חג בשר בחינם!!! וכדי שלא יתבזו היתומים היה נותן להם קבלה שכלל אינה שייכת להם כדי ששאר הקונים לא ישימו לב שהם מקבלים בחינם!!! לאחר שהתברר לאדון לוי שכל זה היה כדי לא לבייש את היתומים והם כלל לא היו משלמים את החשבון, נתמלא צער ומיד בקש סליחה מבעל החנות.

ü העוזרת הגנבת - כיצד הייתן מפרשות את המקרה הבא?

מעשה באשה שהיתה עוזרת בית בבית עשירים, וכך עבדה בנאמנות שנים רבות, יום אחד לתדהמת בעלת הבית נעלמה שרשרת הפנינים המיוחדת שלה שקיבלה מאימה. מיד קראה לעוזרת והתחילה צועקת עליה: מי גנב את התכשיטים שלי?! את לא מתביישת, זו שרשרת יקרה לי כל כך... העוזרת בכתה וחזרה ואמרה לה: אני לא נגעת בכלום!

- העוזרת הגנבת יום אחד לאחר כמה חדשים מהמקרה, ראה הילד של בעלת הבית דבר מנצנץ על העץ בגינה, נגש לעץ ולתדהמתו ראה את השרשרת של אמו בתוך הקן שעשו היונים. מיד הבינו שהיונים לקחו את השרשרת, ולא העוזרת. מיד ניגשה בעלת הבית לבית העוזרת לבקש מחילה על הטעות שהייתה...

ט': בצדק תשפוט עמיתך - הוי דן את חברך לכף זכות

16. הסבירי הלכה זו ואת העומק הקיים בה.

י': אימתי מצווה לדון לכף זכות?

17. הלכת לקניות וראית את רב ביה"כ, איש צדיק וירא שמים, קונה אוכל ללא הכשר. פרטי כיצד עליך לנהוג?

18. ראית שכן שלכם, יהודי נחמד, שבד"כ מקיים מצוות, נוסע בשבת. פרטי כיצד עליך לנהוג?

19. אדם שמשתף פעולה עם מחבלים, ועוזר להם לפגוע ביהודים, נצפה מעביר אשה זקנה את הכביש. פרטי כיצד עליך לנהוג?

אשוב מאד להדגיש! שכאשר נעשה מעשה שלילי, שלא ניתן לפרש אותו לחיוב, יש לפעול לעצירת הרע, ולא משנה מי האדם. גם אם עושה הרע ידוע בציבור כצדיק גדול. כאשר ישנו מעשה שתמוה בעיניך, ותחושתך לא נוחה ממנו, חובה לבררו, ולא להשאירו במסתרים.

י"א: לשון הרע

20. מדוע חשוב כל כך להקפיד על איסור לשון הרע?

21. הסבירי והדגימי מהי רכילות? מהי לשון הרע? ומהי הוצאת שם רע?

י"ב: החפץ חיים

22. מה ניתן ללמוד מהסיפור על רבי אלכסנדר?

23. מי היה החפץ חיים? בשל מה התפרסם כל כך?

י"ג: מתי צריך לספר דברים רעים על חבר?

24. כיצד עליך לנהוג אם שכנים פונים אליך לברר על חברה אם היא מתאימה להיות ביביסיטר, ואת יודעת שהיא ממש לא אחראית...מה העיקרון שעומד מאחורי הדברים, ועל מה יש להקפיד בענין זה.

י"ד: איסור אונאה והלבנת פנים

25. יש כאלה שמסתובבים בחנויות בלי שום כוונה לקנות כלל. מודדים שואלים את המוכרים שאלות ואז יוצאים. הסבירי מה הבעיה בהתנהגות זו, והביאי דוגמא נוספת להמחשה.

26. מהי הלבנת פנים ומדוע כל כך חשוב להמנע מכך? הביאי דוגמא אמיתית או דמיונית לסיטואציה כזו.

ט"ו: מצוות אהבת הגר:

27. גר שהתגייר הוא יהודי לכל דבר. והרי יש מצווה לאהוב כל אדם מעם ישראל, אז מדוע ציוותה אותנו התורה בציווי מיוחד לאהוב את הגר?

לסיכום:

ראינו שיש ללמד זכות אך יחד עם זאת לא לפחד להלחם ברוע. איזה דוגמאות רלוונטיות יש לכם ללחימה ברוע ?

פתיחה- סרטון על מלחמה ברוע :

https://drive.google.com/file/d/12d0Igy2pCxxJrE_KCRZG20Pt18Cyvqn/view?usp=drive_link

ט"ז: מצוות המחאה:

28. הסבירי מצווה זו, ואת העומק שהוא מבטא. מה ניתן ללמוד מסיפור קרח ועדתו?

י"ז: איסור חנופה לרשעים:

29. הסבירי איסור זה והביאי את טעמו.

י"ח: איסור מחלוקת:

30. במה חמור מחלוקת יותר ממריבה, ומדוע יש להימנע מכך?

31. מהי מחלוקת חיובית, וכיצד ניתן להבחין בין מחלוקת אסורה למחלוקת שלילית?

י"ט: מחלוקת נגד רשעים:

32. מדוע אין להימנע ממחלוקת נגד רשעים? הרי מחלוקת זה דבר פסול!

כ': כופים על מידת סדום:

33. מהי מידת סדום? הביאי דוגמא לענין זה?

34. "א - כ"ג: שותי"ם... השלימי את הטבלה הבאה:

השאלה	התשובה	הנימוק
כ"א		
כ"ב		
כ"ג		

לסיכום: עד למלחמה עוד לא הבנו שיש מידת סדום עכשיו מבינים.. את הסרטון של החייל עם אורות התשובה בכיס. ניתן להוסיף https://drive.google.com/file/d/17FDz5JMwTsnNzag1DSu7p5tVgFXYGT3L/view?usp=drive_link

מידת סדום מול מידת חסידות

הלכות אמירת אמת – פרק ב'

פתיחה- לבקש מ-2-3 בנות לומר על עצמן משהו אחד שהוא אמת, ומשהו אחד שהוא שקר. (לבקש מהן לפני השיעור).

שאר הבנות צריכות לנחש מה אמת ומה שקר....

בסוף לשאול אותן- מה היה יותר קל לכן- למצוא סיפור אמת או שקר?

א. מעלת האמת - מה כל כך חשוב במידת האמת?

ב. איסורי השקר השונים - פרטי:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

ג. מהם שני סוגי השקר?

ד. גנות השקר - מדוע שקר הוא כל כך חמור?

ה. דוגמאות לאיסורי שקר שונים (הביאי שנים, כאשר אחד שנחשב שקר גם ללא מילים...)

ו. שפת אמת תכון לעד - האם חובתי לאמר אמת גם כשהתוצאה תהיה הפסד מהמגיע לי בדין ובאופן מוצדק? הביאי דוגמא וצייני כיצד עלי לנהוג? מה הרווח שיש לאדם מהתנהגות באופן הזה?

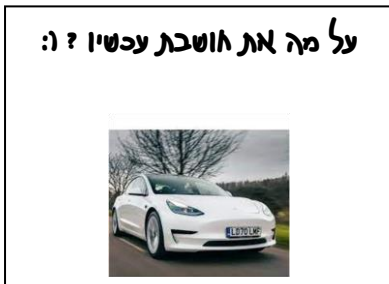
ז. מדבר שקר תרחק בבית הדין - מדוע ישנו איסור מיוחד לשקר בבית הדין?

ח. מהי חובת הדיינים בבירור האמת? מה חובת תלמיד שיושב לפני רבו הדיין?

ט. המקיים דברו ומחוסר אמנה - הסבירי את המושג "מחוסר אמנה". הביאי דוגמא מעשית מהחיים שלך.

י. הן צדק במסחר - אלו איסורים מיוחדים יש לאנשים העוסקים במסחר? על מה עליהם להקפיד?

יא. מחוסר אמנה במכירת מכונית -

השאלה :

התשובה :

יב. מידת חסידות ודבקות באמת - אמת במחשבות? האמנם וכיצד?

סיכום:

למה בדברים הגדולים יותר ברור לנו שלא נשקר (כמו בסיטואציות של- לפגוע ברכב, לשבור משהו בחנות, לעקוף ילד בתור, ללכלך שמלה לחברה...) לבין הדברים הקטנים יותר ששם יותר קשה לנו? (להעתיק מחברה שמסכימה לי.. להדפיס כמה דפים בעבודה של אמא...) להסביר שבעצם יש הבדל בין הסיטואציות השונות. במקרים בהם הפגיעה היא במישהו אחר- יותר קל לנו לדבוק באמת.. כי אנחנו לא רוצים לגרום נזק למישהו אחר.. אך במקרים בהם אם אשקר- זה לא יעשה רע לאף אחד- יותר קשה לנו... כי מה הבעיה אם אדפיס כמה דפים? למי זה בכלל ישנה?

או- מה הבעיה אם אעתיק? זה לא מפריע לחברה....

או- מה הבעיה אם לא אגיד את האמת לאמא שלי? ככה רק אחסוך ריב נוסף... היא לא תדע...

או- מה הבעיה אם אמציא תירוץ אחר כשאכנס לשיעור? זה לא פוגע במורה... לא ישנה לה..

בעצם- אני רק ארוויח מכל הסיטואציות האלה....ואף אחד לא ידע על זה/ לא ינוק מזה...

אבל האם כאלה אנשים אנחנו רוצים להיות ?? אנחנו רוצים להיות אנשים טובים... אז למה אנחנו מרשים לעצמנו לשקר בסיטואציות האלה..?

ניתן להרחיב בנושא העתקה במבחנים במצגת הבאה :

https://docs.google.com/presentation/d/1w_8Ai0zcuQBYNNvFHELMrdfxtnUiOCds/edit?usp=drive_link&oid=107296788031372338293&rtpof=true&sd=true

פרק ג' - גניבת דעת

פתיחה: <http://www.youtube.com/watch?v=a-uG2mUSpBg>

מה היה קורה אילו לא היה חוזר עם פתק?

א. גניבת דעת

הסבירי מהו איסור גניבת דעת?

מה ההבדל בין גניבת דעת לשאר שקרים?

מה ההשלכות והנוקים של גניבת דעת?

ב. מקור האיסור

מה חמור ממה - גניבת ממון או דעת ולמה?

ג. דוגמאות של גניבת דעת

אילו אנשים צריכים זהירות מיוחדת באיסור גניבת דעת, ולמה?

מדוע ישנה חשיבות לפיתוח יכולת להבחין בין אמת לשקר?

ד. גניבת דעת בהזמנה לסעודה

אתם עומדים לאכול ארוחת ערב ומשהו קופץ לבקר, וממש לא מתחשק לכם להזמין אותו להצטרף. כיצד יש לנהוג ע"פ ההלכה?

ה. הזמנה פיקטיבית

האם מותר להזמין משהו שאני יודעת שיסרב? פרטי מצבים שונים.

ו. גניבת דעת גוי

מה ניתן ללמוד מהסיפור שמובא בגמרא?

ז. מקרים גבוליים

בסעיף זה ישנה דילמה הלכתית. מהי הדילמה, ומה הצדדים לכל צד? מה למעשה הוכרע להלכה?

ח. מתי מותר לגנוב דעת?

הביאי דוגמאות לאיסור גניבת דעת.

הביאי דוגמא למציאות שבה מותר לפעול בצורה שנראית כגניבת דעת..-

ראיונות בסניף.

מתלבטים את מי להכניס להדרכה...
יושבים עם המדריכים הפוטנציאליים.
את מתראיינת ממש רוצה להיכנס להדרכה,
ואומרת את מה שרוצים לשמוע...

ראיונות בסניף.

מתלבטים את מי להכניס להדרכה...
יושבים עם המדריכים הפוטנציאליים.
את המראיינת ואת מנסה לבדוק מי הכי תשקיע, מה
החזון של כל אחת?

יצאת לאכול גלידה עם חברה ופתאום אתן פוגשות חברה. איזה פאדיחה שהיא רואה אותנו.

לא יפה שלא הזמנו אותה. ממש מעליב.

מה תעשי?

ראיונות בסניף.

מתלבטים את מי להכניס להדרכה... יושבים עם המדריכים הפוטנציאליים. את מתראינת ממש רוצה להיכנס להדרכה,

אבל בתור נערה ישרה את לא יוצרת אשליות ואומרת רק את האמת...

לסיכום או פתיחה של השיעור הבא:

הוא חיכה בקוצר רוח לראות אותו נובט, צומח והופך לפרח יפהפה! יום עבר ועוד יום, אך דבר לא צמח בעציץ שלו. פינג היה מודאג מאוד. הוא מילא עציץ גדול יותר באדמה חדשה. ואז הוא העביר את הזרע לאדמה הכהה והדשנה. הוא חכה חודשים נוספים. ועדהן דבר לא קרה. הזמן עבר, וכבר חלפה לה שנה שלמה. האביב הגיע, וכל הילדים לבשו את בגדיהם החגיגהם לכבוד הקיסר. הם מיהרו לארמון עם הפרחים היפים שלהם, משתוקקים ומקווים להיבחר. פינג התבהש בעציץ הריק שלו. הוא חשב שהילדים ילעגו לו, כי דווקא הפעם הוא לא הצליח לגדל אף פרח. אחד מחבריו עבר בדרכו לארמון עם צמח גדול בידו. "פינג! אמר, "אתה לא באמת מתכוון ללכת לקיסר עם עציץ ריק, נכון? לא הצלחת לגדל פרח גדול ויפה כמו שלי?" "גידלתי המון פרחים יפים משלך", אמר פינג. "זה רק הזרע הזה, הוא לא גדל".

אביו של פינג שמע את שיחתם במקרה ואמר לו: "עשית כמיטב יכולתך, ומיטב יכולתך טוב דיו כדי להציגו בפני הקיסר".

לפני שנים רבות, בממלכת סין, חי לו ילד ושמו פינג, שאהב פרחים. כל מה ששתל החל מיד לבלב: פרחים, שיחים, ואפילו עצי פרי ענקיהם עלו וצמחו כבמטה קסם! כל האנשים בממלכה אהבו גם הם פרחים. הם שתלו פרחים בכל פינה, וריח בושם מלא את אוויר הממלכה. הקיסר אהב ציפורים וחיות, אבל פרחים אהב יותר מכל, ומדי יום היה יורד לטפל בגינתו. אך הקיסר כבר היה זקן מאוד. היה עליו לבחור לעצמו יורש. מי יהיה יורש העצר? ואיך יבחר בו הקיסר? בשל אהבתו הרבה לפרחים, החליט הקיסר לתת לפרחים לבחור. למחרת פורסמה הודעה בזו הלשון: כל ילדי הממלכה מתבקשים להתחצב בארמון. שם הם יקבלו זרעי פרחים מיוחדים מהקיסר. "עשו כמיטב יכולתכם", אמר הקיסר, "בעוד שנה הרש הטוב מביניכם את כס המלכות".

החדשות עוררו התרגשות עצומה בכל רחבי הממלכה! מכל קצוות הארץ נהרו ילדים אל הארמון כדי לקבל את זרעי הפרחים שלהם. כל ההורים רצו שילדם יבחר לקיסר, וכל ילד וילדה קיוו להיבחר. כשפינג קבל את הזרע שלו מהקיסר, הוא היה המאושר בילדים. הוא היה בטוח שהוא מסגל לגדל את הפרח היפה ביותר. פינג מלא עציץ קטן באדמה דשנה. הוא טמן בה את הזרע שלו בעדינות רבה. הוא השקה אותו מדי יום.

טיפולתי בו לאורך כל השנה, אבל דבר
לא צמח. לכן נאלצתי להביא היום עציץ ריק, בלי
פרח.
עשיתי כמיטב יכולתי".
כששמע הקיסר מלים אלו,
התפשט על פניו חיוך
והוא הניח את זרועו על כתפו של פינג.
אז פנה לכולם ואמר:
"מצאתי אותו! מצאתי את היחיד שראוי להיות
קיסר!
אינני יודע מאין לקחתם אתם את הזרעים,
אך הזרעים שקבלתם ממני היו מבושלים,
ולא ניתן היה להנביט אותם.
אני מעריך את אומץ לבו של פינג,
שהעז להופיע בפני עם האמת הריקה.
כעת אגמול לו בכל ממלכתי ואעשה אותו קיסר
על כל הארץ"

פינג אזר אומץ ופנה בדרכו אל הארמון,
ובידיו - העציץ הריק.
הקיסר בחן את הפרחים לאט-לאט, אחד-אחד.
כה יפים היו הפרחים!
אך עיניו של הקיסר זעפו
והוא לא אמר דבר.
לבסוף הגיע לפינג.
פינג הרכין את ראשו בבושה
וציפה לעונש.
הקיסר שאל: "מדוע הבאת עציץ ריק?"
פינג החל לבכות וענה:
"שתלתי את הזרע שנתת לי
והשקיתי אותו מדי יום,
אך הוא לא נבט.
העברתי אותו לעציץ טוב יותר
עם אדמה טובה
יותר, ובכל זאת הוא לא נבט!"

סיכום: יושר ואמת אלו הן מידות שמראות לנו עד כמה אנחנו נאמנות לעצמנו. עד כמה אנחנו מחוברות למי שאנחנו...
הקב"ה נתן לנו נשמה טהורה. ברגע שאני מחליטה לא לנהוג בדרך ישרה, לא לומר אמת, יכול להיות שאף אחד לא ידע על
זה, אף אחד לא יפגע מזה.... אבל במי אני כן אפגע? במי שאני. בנשמה שלי.

הקב"ה, בוחן כליות ולב, יודע הכל... יודע על כל מקרה בו בחרתי לא להיות נאמנה לנשמה שנתן לי... יודע על כל מקרה בו
בחרתי לשקר עמוק בפנים, גם כשאף אחד לידי לא ידע...

פרק ד' - הלכות גניבה

פתיחה: גונבים תייררים - מה אתם הייתם עושים?

<https://www.youtube.com/watch?v=tEKpUsVOzxM&list=PLApmuduye6UCnYmt0GNdE1fnIEgoNIynS&index=2>

ממון כשר:

לקחת ולשום בכליהם, אף על פי כן רובם טועמים טעם גניבה במשאם ומתנם במה שיוורו היתר לעצמם להשתכר איש בהפסדו של חברו, ויאמרו, להרויח שאגי. ואולם לאווין הרבה נאמרו בגזל: לא תעשוק, לא תגזול, לא תגנובו, לא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו, ולא תונו איש את אחיו, לא תשיג גבול רעך, הן כל אלה חילוקי דינים שבגזל כוללים מעשים רבים מן המעשים הנעשים בכלל המשא והמתן המדיני, ובכולם איסורים רבים, כי לא המעשה הניכר והמפורסם בעושק ובגזל הוא לבדו האסור, אלא כל שסוף סוף יגיע אליו ויגרום אותו, הוא כבר בכלל האיסור.

הרמח"ל בספרו "מסילת ישרים" (פ"א) כתב: "חמדת הממון מכשולותיו רבים, וכדי שיהיה האדם נקי מהם, צריך לו עיון גדול ודקדוק רב, ואם נקה ממנו ידע שהגיע כבר למדרגה גדולה כי רבים יתחסדו בענפים רבים מענפי החסידות, ובענין שנאת הבצע — לא יכלו להגיע אל השלימות." ושם מבאר את הענין: "ואולם אף על פי שבכל העבירות משתדל יצר הרע להחטיא את האדם, כבר יש מהן שהטבע מחמדן יותר ובהם מראה לו יותר היתרים, אשר על כן מצטרף בהם יותר חיזוק לנצח את יצרו ולהנקות מן החטא, והנה אנחנו רואים, שאף על פי שלא רוב בגי האדם גנבים בגלוי הם, דהיינו שישלחו יד ממש בממון חבריהם

כתבי 2 תובנות שעולות לך מדברי הרמח"ל:

עייני בפרק ד' בספר פניני הלכה הלכות בן אדם לחברו ועני על השאלות: עייני בפרק ד' בספר פניני הלכה הלכות בן אדם לחברו ועני על השאלות:

ההלכה	מקרה לד"ג	הנושא
	<p>לקחט לאחת הבנות את הטקיה לכמה דקות רק בשביל החאוקים...</p>	<p>סעיף א'</p>
		<p>דברים פעוטים (סעיף ג')</p>
		<p>שואל שלא מדעת (סעיף ד')</p>
		<p>מעילים שנתחלפו (סעיף ה')</p>
		<p>לקיחת אוכל מחתונה (סעיף ו')</p>
		<p>חפצי מצווה (סעיף ז')</p>
		<p>ספרים (סעיף ח')</p>

		<p>ספריה ציבורית (סעיף ט')</p>
		<p>גניבה כדי להינצל ממיתה ברעב (סעיף י')</p>
		<p>גניבה כדי להציל רכוש (סעיף י"א)</p>
		<p>הרואה שגונבים מחבירו (סעיף י"ב)</p>

		<p>להעמיד עובד בניסיון גניבה (סעיף י"ג)</p>
		<p>מקום עבודה (סעיף י"ד)</p>
		<p>ארור משגה עיוור בדרך (סעיף ט"ו)</p>
		<p>עבודת השכיר (סעיף ט"ז)</p>
		<p>מדיני אונאה במקח ובממכר (סעיף י"ז)</p>

פרק ה' - מצוות הלוואה

פתיחה סרטון – מה אתם הייתם עושים ילד שלוה בכח מחברו.

<https://www.youtube.com/watch?v=wfWj7zGVxYA&list=PL5fTMIIkxhYceXZ9fzJtSZJeCjP9TcU6E&index=8>

גם כאן אנו זקוקות להלכה כדי שתורה לנו את הדרך.

כסיכום וחזרה לפרק הנלמד השיבי וכתבי מה ההלכה בכל מצב.

1. מהיכן לומדים את מצוות הלוואה ומה יוצא דופן באופן ניסוח הפסוק?

2. יש לי אפשרות לקיים מצוות הלוואה או מצוות צדקה, איזו מצווה גדולה יותר ומהם 2 הסיבות לכך?

3. כמה כסף צריך אדם להלוות לחבירו ולכמה זמן? מדוע קשה לענות לשאלה זו ומה ייעשה אדם בכדי לדעת לענות תשובה נכונה לשאלה זו?

4. פרטי מה משך הזמן שיש להלוות וכמה הלוואות יש לתת?

5. הסבירי מהו איסור ריבית ומדוע הוא כ"כ חמור?

6. הסבירי את המושג "היתר עיסקה" והדגימי לאלו מצבים הוא נועד?

7. למי אסור להיות במינוס בבנק? האם יש מצבים שזה לגיטימי להיות במינוס בבנק?

8. האם לבנקאי ולבעל חנות מכולת יש חובה להלוות גם במסגרת עבודתם? פרטי.

9. ממה צריך להיזהר אדם שנעזר בחבירו ומלווה ממנו כספים?

10. כיצד צריך לעשות את ההלוואה ע"פ ההלכה, ומה הנחיות אלו באים למנוע?

11. כשאני מלווה לחברה כמה שקלים בודדס אני מתביישת (וגם אין כח וסבלנות) להחתיים אותה על שטר הלוואה ולהעמיד עדים. האם אני חייבת ע"פ ההלכה?

12. כשפונה אלי אדם עני באמת אך אינו אמין וידוע כ"לווה ולא משלם" – מה היית ממליצה לי לעשות?

13. כיצד צריך אדם להגיב כשמבקשים ממנו הלוואה? וממה אין לפחד ומדוע? (היעזרי במשל ובנמשל בע"מ 170).

14. 'תכלס בשטח' – יש לי סכום מסוים שאני יכולה להלוות לאחרים ופנו אלי מספר אנשים להלוואה. האם עדיף לעזור לכל אחד קצת או לתת את הסכום לאדם אחד?

15. אם פנו אלי יהודי, גוי, שכנה וקרובת משפחה וכולם ביקשו הלוואה – מי קודם למי בקבלת הלוואה? (השיבי וסכמי בעזרת סעיפים י"א וי"ג)

16. מהם ההבדלים במסחר ובמתן הלוואות ליהודי לעומת גוי?

17. הסבירי מהו קופת גמ"ח ומדוע יש להקימו? כיצד נכון לעשות זאת?

לסיכום – מתוך כל הפרק שלמדת – מה המסר הכי משמעותי שאות לוקחת?
התחדש לי / התברר לי...

פרק ו' הלכות צדקה

פתיחה – סרטון מה אתם הייתם עושים ? עוני.

https://www.youtube.com/watch?v=pDIIc8CjE_0&list=PL5fTMIIkxhYceXZ9fzJtSZJeCjP9Te

U6E

סעיף א'

1. מאלו פסוקים לומדים את הלכות צדקה?

2. מהי המעלה הגדולה ביותר של הצדקה?

3. הסבירי מהי צדקה של דרך כבוד?

סעיף ב'

4. כיצד מוגדרת עניות? האם ההגדרה זהה ואחידה לכולם?

5. מהו היחס העקרוני שיש לתת לעשיר שירד מנכסיו ונהיה עני? אלו 2 כללים מסייגים עיקרון זה?

סעיף ג'

6. צייני ופרטי מהם היתרונות במתן כספי צדקה לגבאי צדקה ולא ישירות לעניים?

7. צייני הנהגות ראויות לגבאי צדקה.

סעיף ד'

8. כמה כסף לתת לעני שדופק בדלת ומבקש תרומה?

סעיף ה'

9. מהם העקרונות שלפיהם יש לקבוע את מי מקדימים למי במתן צדקה? כיצד לומדים ענין קדימויות מהתורה?

סעיף ו'

10. מדוע צדקה לשייבות נחשבת כיום כצדקה מעולה ביותר? וכיצד יחליט אדם לאיזה ישיבה יתרום את תרומתו הכספית?

סעיף ז'

11. מהי מצוות מעשר כספים ומה היא באה להגדיר?

12. מה המשמעות המעשית שיש לדיון אם נתינת מעשר מנהג או הלכה מהתורה?

סעיף ח'

13. לכל כלל יש יוצא מן הכלל – מה הכלל שמופיע בסעיף זה ומה המקרה שיוצא דופן ע"פ הגמרא במסכת תענית?

14. אלו מעלות יש לצדקה ע"פ השו"ע?

סעיף ט'

15. מה דין מעשר בכספים הבאים?

- כסף שמרוויחים _____
- כסף שמקבלים במתנה _____
- כסף שניתן על מנת שהמקבל יקנה בו דבר מסוים _____
- דמי כיס _____
- הכסף שחייל מקבל מהצבא _____
- מענק לידה / קצבת ילדים _____
- הלוואה _____

סעיף י'

16. איך מחשבים מעשר כספים ממשכורת?

17. מה מותר להוריד מהחישוב של מעשר כספים ומה אסור?

18. כיצד יש לנהוג ביחס למעשר כספים בעניין תוכניות חסכון, קופות גמל ופנסיה? מניות..

19. אם נתתי הרבה צדקה בבת אחת, האם זה יכול להיחשב מעשר מראש ואח"כ לא אצטרך תקופה לשלם מעשר?

20. האם צריך לחשב באופן מדויק את המעשרות?

סעיף י"א

21. פרטי לאלו מטרות אפשר לתת מעשר כספים ולמה לא?

סעיף י"ב

22. סכמי את הנלמד מסעיף זה.

סעיף י"ג

23. האם מותר לשלם הוצאות ילדים מכספי מעשר?

סעיף י"ד

24. האם ניתן להחשיב כסף שנותנים לילדים נשואים כדי לעזור להם כמעשר כספים?

סעיף ט"ו

25. אם ההורים של אדם וגם ילדיו זקוקים לצדקה – מי קודם למי?

ולסיכום... מה התחדש לך על מצוות הצדקה?

פרק ז' - מצוות הכנסת אורחים

<https://www.youtube.com/watch?v=faCl3fYtSjY> : פתיחה:

1. אלו שאלות מתעוררות לך בעקבות הצפייה בכתבה על רחל מאופקים - אודות מצוות הכנסת אורחים?

2. ממי ומהיכן לומדים את מצוות הכנסת אורחים בתורה?

3. מה היה כל כך מיוחד במעשיה של רבקה?

4. תארי 2 צורות של חלוקה לעניים שאפיינו קהילות יהודיות לאורך הדורות.

5. מהי המחויבות שיש לתושבי העיר למול עניים שמגיעים לעירם?

6. כשחזל אמרו ש: "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכונה", לאלו אורחים הם התכוונו ולאילו לא?

7. מדוע בהכנסת אורחים יש ענין דווקא ב"סבר פנים יפות"?

8. כיום שכמעט ואין עניים שרעבים ללחם, כיצד מקיימים את מצוות הכנסת אורחים?

9. איך העניין הלאומי בא לידי ביטוי במצוות הכנסת אורחים?

10. כיצד נכון להיערך בבית על מנת לקיים את מצוות הכנסת אורחים בהידור?

11. כיצד נכון וכדאי שאורח יתנהג כשהוא מתארח?

12. מדוע כל כך חשוב שהזמנת אורחים תהיה כנה ובלב שלם, ולא מהשפה אל החוץ, הזמנה שלא באמת התכוונו אליה?

13. מה עומד מאחורי הענין ללוות את האורח היוצא מביתנו. לאיזה מרחק יש ללוותו?

14. שנוזה בע"ה לשמחות תמיד ולחגים וימים טובים. איזה רגישות חשוב לפתח לעניים, גרים, יתומים ואלמנות סביבנו?

ולסיכום...

15. שמעתי פעם משפט: הכנסת אורחים מתחילה כשהסימפטיה נגמרת". למה התכוון האומר? ומה דעתך על כך?

16. פרטי והמחשישי כיצד את יכולה לקיים מצווה זו?
